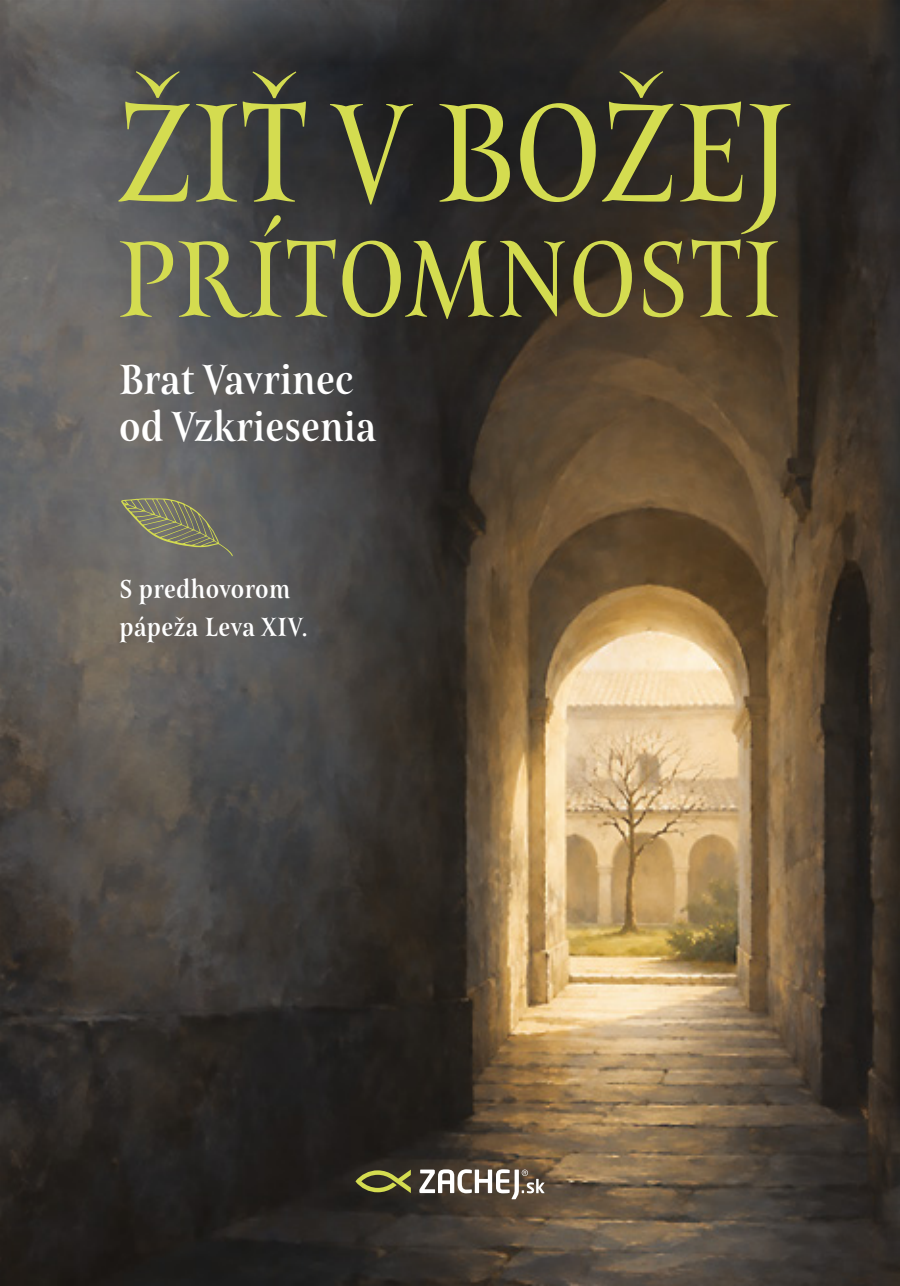
ŽIŤ V BOŽEJ PRÍTOMNOSTI

Brat Vavrinec
od Vzkriesenia

S predhovorom
pápeža Leva XIV.

ZACHEJ.sk

ŽIŤ V BOŽEJ PRÍTOMNOSTI

S predhovorom
pápeža Leva XIV.

ŽIŤ V BOŽEJ PRÍTOMNOSTI

Brat Vavrinec od Vzkriesenia

Rozhovory
Pravidlá duchovného života
Listy brata Vavrinca

zostavil *Joseph de Beaufort*

ZACHEJ.sk

Z francúzskeho originálu:
La Pratique de la présence de Dieu

Predhovor © Dicastero per la Comunicazione –
Libreria Editrice Vaticana

Vydal © Zachej.sk, 2026
Grafika © Lýdia Valter

Preklad z francúzskeho jazyka: Anabela Katreničová
Preklad predhovoru z talianskeho jazyka: Ondrej Čukan
Poznámky: Anabela Katreničová

Redaktorka: Lenka Adamčíková Kostolanská
Jazyková korektúra: Adriana Reguliová

Biblické citáty sú uvedené podľa oficiálneho katolíckeho prekladu Svätého písma (SSV, 2023).

ISBN 978-80-8211-916-2

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie reprodukovať v žiadnej podobe ani žiadnym spôsobom (elektronicky, mechanicky, fotokópiami ani iným spôsobom) bez súhlasu vlastníka autorských práv.

Predhovor pápeža Leva XIV.

Táto útla kniha kladie do centra skúsenosť, ba priam prax Božej prítomnosti, tak ako ju prežíval a učil karmelitánsky brat Vavrinec od Vzkriesenia, ktorý žil v sedemnástom storočí. Ako som už mal príležitosť povedať, spolu so spismi svätého Augustína a s ďalšími knihami patrí tento text k tým, ktoré najviac ovplyvnili môj duchovný život a pomáhali mi objavovať cestu k poznaniu a láske k Pánovi.

Cesta, ktorú nám brat Vavrinec ukazuje, je zároveň jednoduchá i náročná. Jednoduchá preto, že nevyžaduje nič iné, než ustavične pamätať na Boha prostredníctvom drobných, nepretržitých úkonov chvály, modlitby, prosby a adorácie pri každom skutku a v každej myšlienke, pričom naším horizontom, prameňom i cieľom je jedine on. Náročná je preto, že si žiada cestu očisťovania, askézy, zriekania sa a obrátenia tej najvnútornejšej časti nás samých, našej mysle a našich myšlienok ešte viac než našich či-

nov. O tom písal už svätý Pavol veriacim vo Filipách: „Zmýšľajte tak ako Kristus Ježiš“ (*Flp* 2, 5).[1] Bohu sa teda nemajú pripodobňovať iba naše postoje a správanie, ale aj naše city, samotné naše cítenie. V tejto vnútornej hĺbke nachádzame jeho prítomnosť, láskyplnú a žeravú prítomnosť Boha, takú „inú“, a predsa takú blízku nášmu srdcu. Ako píše svätý Augustín: „Nový človek bude spievať novú pieseň“ (*Sermo* 34, 1).

Skúsenosť zjednotenia sa s Bohom, opísaná na stránkach brata Vavrinca ako osobný vzťah utkaný zo stretnutí a rozhovorov, z chvíľ skrytosti i prekvapení, z dôverného a úplného odovzdania sa, pripomína skúsenosti veľkých mystikov, predovšetkým Terézie z Ávily. Aj ona svedčila o tejto dôvernosti s Pánom, a to až do takej miery, že hovorila o „Bohu medzi hrncami“. Táto skúsenosť však zároveň ukazuje cestu, ktorá je schodná pre každého práve preto, že je jednoduchá a každodenná.

Ako mnohí mystici, aj brat Vavrinec hovorí s veľkou pokorou, ale tiež s humorom, pretože dobre vie, že všetko pozemské, i to najvznešenejšie, ba dokonca aj to najdramatickejšie, je nepatrné pred nekonečnou Pánovou láskou. Preto môže ironicky povedať,

---

[1] Veta, ktorú Svätý Otec cituje, v talianskom preklade *Svätého písma* znie: „Cíťte tak ako Kristus Ježiš.“

že Boh ho „oklamal“, lebo on, ktorý azda trochu opovážlivo vstúpil do kláštora, aby sa obetoval a tvrdo odčiňoval hriechy svojej mladosti, tam našiel život plný radosti.

Na ceste, ktorú nám brat Vavrinec ponúka, sa Božia prítomnosť postupne stáva dôvernou a zapĺňa náš vnútorný priestor. Zároveň rastie aj radosť z toho, že sme s Bohom; rozkvitajú milosti a duchovné bohatstvá a aj každodenné povinnosti sa stávajú ľahkými a nenáročnými.

Spisy a svedectvá tohto laického karmelitána zo sedemnásteho storočia, ktorý s jasnou vierou prešiel búrlivými udalosťami svojej doby – určite nie menej násilnej než tá naša –, môžu byť inšpiráciou a pomocou aj nám, mužom a ženám tretieho tisícročia. Ukazujú nám, že neexistuje nijaká okolnosť, ktorá by nás mohla oddeliť od Boha; že každý náš čin, každá naša práca, a dokonca aj každé naše zlyhanie nadobúdajú nekonečnú hodnotu, ak sú prežívané v Božej prítomnosti a neustále mu obetované.

Celú kresťanskú etiku možno skutočne zhrnúť do tohto ustavičného pripomínania si skutočnosti, že Boh je prítomný: on je tu. Toto pamätanie je čímsi viac než len obyčajnou spomienkou, pretože zahŕňa naše city a náklonnosti. Presahuje každý moralizmus i každé zredukovanie evanjelia na obyčajný súbor pravidiel a ukazuje nám, že skúsenosť odo-

vzdanosti Bohu Otcovi nám už tu na zemi, ako nám Ježiš prisľúbil, dáva stonásobne viac. Odovzdať sa Božej prítomnosti znamená zakúsiť predchuť neba.

pápež Lev XIV.
Vatikán 11. decembra 2025

Chválorečna brata Vavrinca

ŽIVOTOPIS BOSÉHO KARMELITÁNA

Chválorečk, ktorú tu predkladám, je venovaná bratovi Vavrincovi od Vzkriesenia, bosému karmelitánovi, povolanému Bohom na svet v nedávnych časoch, aby svojím životom vzdával Pánovi náležitú úctu a vzácnym príkladom svojej zbožnosti a čnostného života povzbudzoval svojich bratov.

Brat Vavrinec, vlastným menom Mikuláš Herman, sa narodil okolo roku 1614 v lotrinskej obci Hériménil[2]. Jeho rodičia boli veľmi dobrí ľudia, ktorí žili príkladným životom. Od najútlejšieho detstva ho vychovávali v bázni pred Bohom a s veľkou sta-

[2] V čase Vavrincovho narodenia bolo Lotrinsko samostatným vojvodstvom. V roku 1766 bolo pripojené k Francúzsku.

rostlivosťou mu odovzdávali iba sväté zásady verné evanjeliu.[3]

Keď Mikulášov rodný kraj zasiahli nepokoje, rozhodol sa pre vojenskú službu.[4] Vykonával ju v jednoduchosti a čestnosti, a preto ho Boh už vtedy zahŕňal svojou dobrotou a milosrdenstvom. Švédi počas svojho vpádu do Lotrinska zaútočili aj na malé mestečko Rambervillers. Pri tejto udalosti mladý vojak utrpel zranenie, ktoré ho prinútilo vrátiť sa k rodičom bývajúcim neďaleko.[5]

Táto skúsenosť ho priviedla k tomu, aby sa vzdal vojenského povolania a vydal sa na svätejšiu cestu, a to do boja pod zástavou Ježiša Krista. Nebolo to však iba povrchné vzplanutie, ktoré v ňom vzbudilo

---

3 O Vavrincových rodičoch Dominikovi Hermanovi a Lujze Majeurovej ani o okolnostiach jeho narodenia nemáme žiadne bližšie informácie.

4 Vavrinec vstúpil do armády Karola IV. Lotrinského (1604 – 1675), ktorý vládol v rokoch 1625 – 1675, počas prebiehajúcej tridsaťročnej vojny (1618 – 1648). V tom čase bolo Lotrinsko okupované francúzskymi vojskami a neskôr Švédskom. Išlo o poslednú a najkrutejšiu fázu tridsaťročnej vojny známu ako švédsko-francúzska vojna.

5 V roku 1635 sa Vavrinec pri obliehaní mestečka Rambervillers dvakrát ocitol v ohrození života a z boja vyviazol s vážnym zranením, ktoré utŕžil 10. augusta toho roku. Vrátil sa k rodičom, ale čoskoro bol nútený opustiť Lotrinsko pre pretrvávajúci hlad a mor.

odpor k búrlivému spôsobu života. K rozhodnutiu úplne sa darovať Bohu a napraviť svoj dovtedajší život ho priviedla pravá zbožnosť. Po hlbokých úvahách, tvrdých vnútorných zápasoch, slzách a nárekoch sa napokon premožený silou večných právd pevne rozhodol, že sa bude neochvejne pridržiavať evanjeliových zásad a kráčať v šľapajach svojho strýka,[6] svätého rehoľníka, bosého karmelitána.

Mikuláš uvažoval o svojej mladíckej nerozvážnosti a rozjímal o krstných sľuboch, tajomstvách kresťanskej viery a najmä o Kristovom utrpení, ktoré ho vždy hlboko dojímalo. To v ňom spôsobilo vnútornú premenu a pokora kríža sa mu stala vzácnejšou než všetka sláva sveta.

Keď mal dvadsaťjeden rokov, na istý čas sa utiahol do pustovne. Hoci pustovnícky život je vynikajúci pre duchovne pokročilých a dokonalých, pre začiatočníkov zvyčajne nebýva najvhodnejší. Aj mladý pustovník si to čoskoro uvedomil, keď vo svojej duši zakúšal striedavo radosť i smútok, pokoj aj trápenie, horlivosť i vlažnosť, dôveru i skľúčenosť. Začal pochybovať o správnosti svojej cesty. Zatúžil vstúpiť do rehole a prijať taký spôsob života, ktorého pravidlá

[6] Autor tu má na mysli Vavrincovho strýka z matkinej strany, bosého karmelitána menom Ján Majeur.

by mu poskytli istotu pred nestálosťou vlastného správania.

Keďže ho desila predstava doživotného záväzku a možno bol aj pokúšaný zlým duchom, nedokázal sa na tento krok odhodlať. Deň čo deň bol čoraz váhavejší, no napokon začal opäť načúvať Bohu, ktorý ho volal s veľkou nehou. Odišiel do Paríža a požiadal o rehoľné rúcho.[7] Bol prijatý medzi laických bratov[8] bosých karmelitánov a dostal meno brat Vavrinec od Vzkriesenia.[9]

Hoci predstavení určili Vavrincovi tie najponižujúcejšie služby, nikdy sa na nič nesťažoval. Naopak, vo všetkom ho posilňovala milosť, ktorá sa nezľakne toho, čo je nepríjemné a ťažké. S radosťou prijímal aj to, k čomu pociťoval prirodzený odpor, a považoval sa za veľmi šťastného, že môže trpieť a byť ponižovaný podľa príkladu svojho Spasiteľa. Dob-

---

7 Stalo sa to v roku 1640, keď mal Vavrinec 26 rokov.

8 Laickí bratia mali podľa rehoľných stanov z roku 1631 viesť jednoduchý, Bohu zasvätený a zbožný život a plniť si svoje pracovné povinnosti podľa toho, ako im boli pridelené. Pre svoje pracovné zaradenie sa nemohli zúčastňovať na spoločných modlitbách, ale modlitbe sa mali venovať v stanovených časoch po práci a osamote.

9 Rehoľné meno Vavrinec od Vzkriesenia si vybral sám. Svätý Vavrinec bol totiž patrónom jeho rodnej farnosti. Vzkriesenie nebolo v tom čase obvykle používané rehoľné meno. Vavrinec si ho azda zvolil ako pripomienku milosti svojho obrátenia.

rá povesť, ktorú si získal svojimi zásluhami, a úcta, ktorú vzbudzoval svojou hrdinskou čnosťou, priviedli novicmajstra k rozhodnutiu preveriť pravosť jeho povolania a pevnosť jeho ducha. Kládol mu do cesty ešte väčšie ťažkosti, poveroval ho rozličnými úlohami a podroboval ho skúškam vytrvalosti. On sa tým však nedal odradiť a znášal všetko s veľkou oddanosťou. To sa ukázalo aj pri inej príležitosti, keď mu istý rehoľník prišiel oznámiť, že sa hovorí o jeho prepustení z kláštora. Brat Vavrinec mu odpovedal: „Som v Božích rukách. Nech so mnou Pán urobí, čo sa mu zapáči. Nerobím to kvôli ľuďom – ak mu nebudem slúžiť tu, budem mu slúžiť inde."

Keď nadišiel čas jeho večných sľubov,[10] neváhal sa bezvýhradne obetovať Bohu. Mohol by som tu spomenúť viacero krásnych skutkov, ktoré by čitateľa presvedčili o úplnosti tohto sebadarovania a zaslúžili by si osobitnú pozornosť. Ponechávam ich však bokom, aby som sa viac zameral na vnútorné utrpenia, ktorými bola sužovaná jeho duša. Čiastočne ich dopúšťala Božia prozreteľnosť, aby ho takto očistila, čiastočne však pramenili aj z jeho neskúsenosti, keďže sa snažil kráčať duchovnou cestou podľa vlastného úsudku. Uvažoval o hriechoch svojho predchádzajúceho života a myšlienka

[10] Vavrinec zložil večné sľuby 14. augusta 1642 vo veku 28 rokov.

na ne v ňom vyvolávala hrôzu. Vo vlastných očiach sa preto cítil taký malý a opovrhnutiahodný, že sa pokladal za nehodného aj tých najmenších prejavov Pánovej priazne. A predsa videl, ako veľmi je požehnávaný. S týmto pokorným vedomím svojej biedy sa však neodvažoval prijímať nebeské dary, ktoré mu Boh ponúkal. Ešte totiž nevedel, že Boh je natoľko milosrdný, aby sa daroval aj takému hriešnikovi, za akého sa Vavrinec považoval. Vtedy sa jeho srdca začal zmocňovať strach, že podlieha klamu, a jeho stav sa mu zdal natoľko neistý, že už nevedel, čo má robiť. To mu neskôr spôsobilo také strašné vnútorné muky, že ich dokázal vyjadriť len prirovnávaním k pekelnému utrpeniu.

V tomto ťažkom rozpoložení často odchádzal na tiché miesto neďaleko svojej dielne, kde bol obraz Spasiteľa pripútaného k stĺpu. Tam, so srdcom plným bolesti a celý v slzách, sa zdôveroval Bohu a naliehavo ho prosil, aby ho nenechal zahynúť, keďže do neho vkladal všetku svoju dôveru a nemal iný úmysel než páčiť sa mu.

Avšak napriek všetkým modlitbám, ktoré brat Vavrinec obracal k Bohu, jeho vnútorné utrpenie neustávalo. Pocity úzkosti a bezradnosti sa ešte stupňovali a spôsobovali mu úplné ochromenie ducha. Samota, ktorú dovtedy považoval za bezpečný prístav, sa mu zrazu javila ako rozbúrené more. Jeho duch bol

zmietaný ako loď bičovaná vetrom a bleskami, ktorú opustil kormidelník. Už nevedel, ktorým smerom sa vydať ani čo urobiť. Na jednej strane v sebe cítil tichú túžbu úplne sa odovzdať Pánovi v neustálom sebaobetovaní. Na druhej strane ho strach, že zíde z obvyklej cesty, viedol k tomu, že sa vo svojej nevinnosti vzpieral Bohu. Všetky tieto myšlienky, protivné jeho prirodzenosti, ho napĺňali hrôzou a všetko sa mu zdalo desivé. Navyše sa jeho duša ponárala do takej horkosti a do takých hustých temnôt, že nenachádzal žiadnu útechu ani z neba, ani zo zeme.[11]

Akokoľvek je takýto spôsob vedenia prísny, predsa ho Boh často používa, aby preveril čnosť svojich pravých služobníkov skôr, než im zverí neoceniteľné poklady svojej múdrosti. A práve takto konal aj voči bratovi Vavrincovi.

Nemožno si ani predstaviť, aká veľká bola Vavrincova trpezlivosť, láskavosť, skromnosť, miernosť, pevnosť a pokoj v týchto skúškach. Keďže bol vo svojich postojoch i v správaní pokorný a o sebe samom zmýšľal veľmi skromne, vážil si len utrpenie a poníženosť. Neprosil preto o nič iné než o Pánov kalich a bolo mu dopriate, aby ho mohol vypiť až do poslednej horkej kvapky.

---

[11] Táto pasáž pripomína vnútorné prežívanie svätého Jána z Kríža, ktoré opísal vo svojom diele *Temná noc*.